

BESIGHEIDSOMGEWINGS VRAESTEL 1

WETGEWING : VRAAG
1,2,4,5

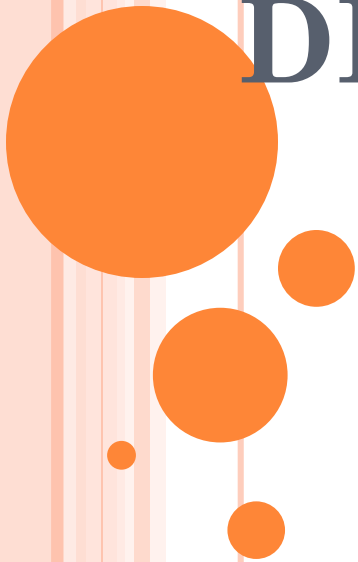
BESIGHEIDSTUDIES – GRAAD 12: HOOF ONDERWERPE EN ONDERWERPE (BORG)

	Besigheids-omgewing	Besigheidsgelenthed	Besigheidsrolle	Besigheidsbedrywighede
1	Impak van Onlangse Wetgewing	Bestuur & Leierskap	Etiek & Professionalisme	Menslikehulpbronfunksie
2	Besigheidstrategieë	Beleggings: Sekuriteite	Kreatiewe Denke	Gehalte van Prestasie
3	Besigheidsektore en hul omgewings	Belegging: Versekering & Assuransie	KMV / KMI	
4		Ondernemings vorme	Mensregte, Inklusiwiteit & Omgewingskwessies	
5		Aanbieding Van Inligting	Spanprestasie, & Konflikbestuur	

shutterstock.com • 387196564

WET OP BASIESE DIENSVOORWAARDES

OORSIG VAN DIE INHOUD

WBDV

- Doel van WBDV
- BEPALINGS VAN DIE WBDV
- IMPAK
- DISKRIMNERENDE AKSIE
- STRAFMAATREELS
- NAKOMING

BESPREEK DIE DOEL VAN DIE WBDV

*Reguleer **regverdige arbeidspraktyke** vir werknemer en werkgever

*Die wet dui **minimun diensvoorwaardes** aan bv. Verlof, werksure, dienskontrakte ens.

*Moedig regverdige behandeling van alle werkers en gelykheid in die werkplek aan

EVALUEER DIE IMPAK VAN DIE WBDV (LET OP VIR BESIGHEDE OF VIR WERKERS)

Positiewe / Voordele

- • Skep 'n raamwerk van aanvaarbare indiennemingspraktyke, bv. Werksure, verlof, ens. (WG)
- • • Omskryf minimum vereistes wat die basis vorm van dienskontrakte. (WG)
- • Werksure word gespesifiseer sodat die werkgewer nie werknemers kan uitbuit nie. (WN)
- • Werknemers kan klagtes indien by arbeidsinspekteurs wat dit kan aanspreek.(WN)
- Bevorder regverdige behandeling van werknemers in besigheid. (WN)
-

- **Negatiewe / Nadele**
- • Die ontwikkeling / opstel van 'n formele / wetlike dienskontrak kan tydrowend / duur wees. (WG)
- • Geen werkgewer mag 'n werknemer dwing om meer as 45 uur per week te werk nie. Dit kan lei tot verminderde produktiwiteit. (WG)
- • Die huur van goedkoop arbeid is nie meer moontlik nie, sodat besighede nie werkers kan uitbuit nie. (WG)
- • WBD dwing besighede om aan baie wetlike vereistes te voldoen, wat arbeidskoste kan verhoog. (WG)
- Dek slegs werkers wat meer as 24 uur per maand werk(WN)
- Deeltydse werkers of Tydelike word nie deur die wet gedek (WN)

DISKRIMINERENDE AKSIES VOLGENS DIE WBD

- • Verbied werkers om lone / salarisse met mede-werkers te bespreek.
- • Voorkoming van werkers om toegang tot dienskontrakte te hê.
- • Weier om 'n geldige mediese sertifikaat van 'n siekewerker te aanvaar.
- • Weier om 'n werker se gesinsverantwoordelikheid te gee, verlof om 'n siek familielid te ondersteun

STRAWWE BESIGHEDA KAN IN DIE GESIG STAAR OMDAT HULLE NIE AAN DIE WBD VOLDOEN NIE

- • Arbeidsinspekteurs mag 'n **nakomingsbevel** dien deur aan die Departement van Arbeid te skryf
- • • Besighede kan na die **arbeidshof** geneem word vir 'n beslissing.
- • Besighede wat skuldig bevind word aan nie-nakoming, kan **swaar boetes of boetes** ondervind.
- • Hulle kan beveel word om **vergoeding en skade** aan die werknemer te **betaal**.

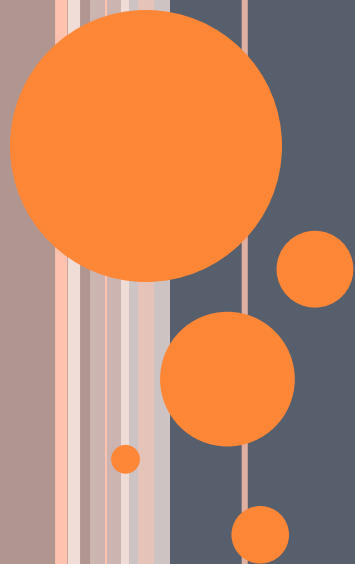
MANIERE WAAROP BESIGHEDE KAN VOLDOEN AAN DIE WBD

- Werkers moet slegs 9 uur per dag werk in 'n 5 dae werksweek. / 8 uur per dag in 'n 6 dae werksweek. / Oortyd moet nie meer as 10 uur per week wees nie.
- Hulle moet 'n breek van 60 minute hê na vyf ure se werk
- Werkers kan tot ses weke betaalde siekverlof ontvang gedurende 'n siklus van 36 maande
- Besighede moet nie kinders onder die ouderdom van 16 in diens neem nie.
- Werkers moet dubbel kry as hulle werk tydens openbare vakansiedae / Sondag

BEPALINGS VAN DIE WBDV

1. WERKSURE

- Werkers mag dalk nie meer as 45 uur in enige week werk nie.
- • Werkers mag nege uur per dag werk indien hulle vyf dae of minder per week / agt uur per dag werk √ indien hulle meer as vyf dae per week werk.
- • Gewone werksure kan verminder word √ tot 'n maksimum van 40 uur per week

2.OORTYD

- Werkers moet instem om oortyd te werk.
- • Werkers kan nie meer as drie ure oortyd per dag / 10 ure per week werk nie.
- • Oortyd moet soos volg vergoed word:
- • Een en 'n half keer die normale vergoeding vir oortyd gewerk op weekdae en Saterdag.
- • Verdubbel die normale vergoeding vir oortyd wat op Sondag en openbare vakansiedae gewerk word.
-

3. VERLOF

- **werknemers op die volgende geregtig:**
- **Jaarlikse verlof:** -21 opeenvolgende dae teen volle betaling
- **Siekteverlof:** 6 weke , vir elke 36 mnde (3 jaar) diens
- **Kraamverlof:** 4 opeenvolgende mnde onbetaalde verlof
- **Gesinsverantwoordelikeverlof:** 3-5 dae betaalde verlof per jaar, bv. met die geboorte van `n kind, `n kind se siekte, of met die dood van `n naasbestaande van die werknemer.

- 4. Maaltye en rusperiodes

- Werkers moet 'n maaltydpouse van 60 minute na vyf aaneenlopende ure se werk hê.
- • Dit kan tot 30 minute verminder word deur skriftelike ooreenkoms, wanneer minder as 6 uur per dag werk.
- • 'n Werker moet 'n daaglikse rusperiode hê van 12 aaneenlopende ure

5.BEEINDIGING VAN INDIENSNEMING

- 'n Werkskontrak mag slegs beëindig word na een week se kennisgewing, indien die werker ses maande of minder in diens geneem is.
- • 'n Minimum van vier weke kennis moet gegee word indien die werker vir 'n jaar of langer in diens geneem is.
- • Die werknemer moet skriftelik kennis gegee word.
- • 'n Werknemer wat om herstruktureringssredes afgedank / ontslaan word, is geregtig op een week se skeidingsvergoeding vir elke jaar van diens.
-

6.KINDER EN DWANGARBEID

- Dit is onwettig om 'n kind jonger as 15 jaar in diens te neem.
- • Dit is ook onwettig om iemand te dwing om te werk.
- • Besighede kan kinders oor die ouderdom van 15 jaar in diens neem, indien werk nie skadelik is vir hul gesondheid / welsyn / opvoeding / morele en sosiale ontwikkeling / minderjariges onder die ouderdom van 18 jaar mag nie gevaarlike werk / werk vir 'n volwassene verrig nie.

EKSAMENVRAE

Verduidelik wat behels die volgende genoemde voorsiening van die Wet op Basiese Diensvoorwaardes (WBDV), 1997 (Wet 75 van 1997):

6.2.1 Etenstye en rusperiodes

6.2.2 Jaarlikse verlof

6.2.3 Familie verantwoordelikheid

2.3 Identifiseer die bepalinge van die Wet op Basiese Diensvoorwaardes (WBD), 1997 (Wet 75 van 1997) waaraan Great Gatsby Diner aan ELK van die volgende stellings hieronder voldoen:

2.3.1 Werknemers word aangeraai om 'n mediese sertifikaat te verskaf indien hulle vir meer as twee opeenvolgende dae van die werk afwesig is.

2.3.2 Great Gatsby Diner laat nie werknemers jonger as 18 toe om gevaarlike pligte uit te voer nie.

2.3.3 Great Gatsby Diner dwing nie hulle werknemers om meer as drie uur per dag ekstra te werk nie.

2.3.4 Daar word van werknemers vereis om voldoende kennis te gee voordat hulle hul dienskontrakte kan beëindig.

(8)

VRAAG 7: BESIGHEIDSOMGEWINGS (WBDV)

Die Wet op Basiese Diensvoorwaardes (WBDV), 1997 (Wet 75 van 1997) is ingestel om basiese indiensnemingsvoorwaardes in die werkplek af te dwing. Besighede wat nie aan hierdie Wet voldoen nie, sal geenaliseer word

As 'n kenner van die implementering van die WBDV in die werkplek, skryf 'n opstel oor die volgende:

Verduidelik die doel van die WBDV.

Bespreek enige VIER bepalings van hierdie Wet.

Omskryf in breë trekke die strafmaatreëls vir besighede wat nie hierdie Wet nakom nie.

Evalueer die positiewe impak van hierdie Wet op besighede.

ONTHOU:

○ INLEIDING

- Begin met die woord "Inleiding" as 'n opskrif
- Skryf 'n openingsverklaring wat inskakel by die opdragte van die opstel
- Gee ten minste twee betekenisvolle feite om maksimum 2 punte te kry [2x1 = 2]
- **Moenie die woorde wat in die vraestel is in die inleiding of gevolgtrekking herhaal of gebruik nie.**

○ LIGGAAM

- Breek die inligting in logiese dele op, maak gebruik van opskrifte en subopskrifte
- Die maksimum punte wat jy kan behaal vir die liggaam = 32 punte
- Moenie feite herhaal nie, kom tot die punt
- Antwoorde moet in kolpunte en in volsinne wees
- Plaas jou stellings in konteks

- **AFSLUITING**

- Begin met die woord "gevolgtrekking" as 'n opskrif.
- Gee 'n kort opsomming van die hoofpunt en fokus van die opstel
- Sluit die opstel af met 'n sinvolle feit - nie 'n herhaling van feite wat in die inleiding of liggaam genoem is nie
- Gee ten minste een betekenisvolle afsluitingsverklaring [1x2 = 2]

- **INSIG [LASO]**

- Skryf die woorde Inleiding en Slot/Gevolgtrekking om volledige punte vir uitleg te verkry.
- Skryf subopskrifte wat in die vraestel voorkom om EEN punt vir analise te verkry.
- Maak seker dat jy soveel korrekte feite skryf as wat jy kan, wat minstens 16 punte in die liggaam bevat om nog EEN punt vir analise te verkry.
- Skryf slegs antwoorde wat relevant is vir die vrae wat gevra word om twee punte vir sintese te verkry.
- Gebruik ten minste TWEE huidige voorbeelde om op feite uit te brei om twee punte vir oorspronklikheid te verkry.

